

**Абай атындағы  
Қазақ ұлттық педагогикалық  
университеті**

**ХАБАРШЫ**

«Тарих және саяси-әлеуметтік  
ғылымдар» сериясы,  
№4(51), 2016

Шыгару жиілігі – жылына 4 нөмір.  
2000 ж. бастап шығады

**Бас редактор  
т.ә.д. Ф.Қ. КЕҢЖЕБАЕВ**

**Редакция алқасы:**

*т.ә.д., проф. М.Қ. Қойгелдиев  
(бас ред. орынбасары),  
т.ә.к., доц. У.М. Джолдыбаева,  
т.ә.к., доц. Р.Р. Оспанова  
(жауапты хатшылар),  
т.ә.д., проф. Х.М. Эбжанов,  
PhD, проф. Вирджиния Мартин  
(АҚШ),  
PhD, проф. Клаудия Чанг (АҚШ),  
т.ә.д., проф. Қара Әбдіуақап  
(Түркія),  
т.ә.д., проф. О.Д. Осмонов  
(Қыргыз Республикасы),  
т.ә.д., проф. В.М. Козьменко  
(Ресей Федерациясы),  
т.ә.д., проф. Қ.Т. Жұмағұлов,  
проф. М.Майер (Германия),  
т.ә.д., проф. К.Р. Несіпбаева,  
т.ә.д., проф. А.Б. Соколов  
(Ресей Федерациясы),  
т.ә.д. Томохико Уяма (Жапония),  
т.ә.д., проф. Т.Ходжаоглы (Түркія)*

**© Абай атындағы  
Қазақ ұлттық педагогикалық  
университеті, 2016**

Қазақстан Республикасының  
мәдениет және ақпарат  
министрлігінде  
2009 жылы мамырдың 8-де тіркелген  
№10102 - Ж

Басуға 01.02.2017 қол қойылды.  
Пішімі 60x84 1/8. Көлемі 31.25 е.б.т.  
Таралымы 300 дана.  
Тапсырыс 12.

050010, Алматы қаласы,  
Достық даңғылы, 13.  
Абай атындағы ҚазҰПУ

Абай атындағы Қазақ ұлттық  
педагогикалық университетінің  
«Үлағат» баспасы

**М а з м ұ н ы  
С о д е р ж а н и е  
Content**

**ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ТАРИХ  
СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКАЯ ИСТОРИЯ  
SOCIAL AND ECONOMIC HISTORY**

Абдирасилова З.С. XIX ғ. екінші жартысындағы Түркістан өлкесінің саяси тарихы.....	5
Abdirasilova Z.S. The political history of Turkestan in the second half of the nineteenth century.....	
Аубакирова Ж.С. Демографическое районирование Казахстана: от методики к результатам.....	8
Aubakirova Zh.S. Demographic Zoning of Kazakhstan: from Methods to Results.....	
Абикенова Г.Е. Қытай Халық Республикасындағы қазақтардың отанға оралуы: тарихы мен мәселелері.....	15
Abykenova G.E. The problem of the return of Kazakhs to their historic homeland from the People's Republic of China.....	
Абдухайимов Е.Ф. Экологические последствия индустриально-технологического развития Казахстана (исторический аспект).....	18
Abdukhaimov E.F. Ecological consequences industrially – technological development of Kazakhstan (historical aspect).....	
Алтаев А.Ш., Хасанаева Л.М. Полиэтническая структура населения Казахстана: тенденции развития в современный период	22
Altayev A.Ş., Khassanaeva L.M. Multi-ethnic structure of the population of Kazakhstan: development trends in the modern period..	
Ким Н.П., Легкий Д.М. Из истории зарождения «Корейского посёлка» в городе Костанае в период депортации корейского населения в Казахстан (1936-1937 годы).....	26
Kim N., Legkiy D. From the history of «Korean village» in Kostanay city in the period of deportation of the Korean population in Kazakhstan (1936-1937 years).....	
Кенжебеков К.К. Роль Сибирского корпуса в колонизации Казахстана в XVIII-XIX вв.....	30
Kenzhebekov K.K. Role of the Siberian corp in the colonization of Kazakhstan in 18-19 centuries.....	
Менілбаев Ф.А. Кенесары Қасымұлы көтерілісінің белгісіз беттері	34
Menilbaev G. An unknown party the uprising of Kenesary Kasymov	
Муратказин М.М. Орыс географиялық қоғамы Семей болімшесінің құрылу тарихынан.....	37
Muratkazin M.M. History of creation of division of the Russian Geographical Society city of Semey.....	
Қозғамбаева Г.Б. Қазақ диаспорасына байланысты Дүниежүзі қазақтары құрылтайларында шешімін тапқан мәселелер.....	42
Kozgambayeva G.B. Solved problems of Kazakh Diaspora in the World Kurultai of Kazakhs.....	
Сайлан Б.С., Темірбасева А.Б. Тәуелсіз Қазакстанның Ресеймен арадағы шекара мәселесі.....	47
Saylan B.S., Temirbayeva A.B. Question of border between Russia and independent Kazakhstan.....	

**ЖАЛПЫ ТАРИХ  
ВСЕОБЩАЯ ИСТОРИЯ  
GENERAL HISTORY**

Абдуқадыров Н.М. Осман империясы мен Германия арасында әскери саладағы байланыстардың орнауы және дамуы.....	50
Abdukadyrov N.M. Formation and development of military relations between the Ottoman Empire and Germany.....	
Қожакеева Л.Т., Қасымбекова М.А. Қазақ-шайбан қарым-қатынастары (XV ғ. соны – XVI ғ. I-жартысы).....	56
Kozakeeva L.T., Kasimbekova M.A. Kazakh relations with Shaibani	
Пилипчук Я.В. Грузия и тюроки в конце XIV в. – конце XV в. ....	58

**Казахский национальный  
педагогический  
университет имени Абая**

**ВЕСТНИК**

**Серия «Исторические  
и социально-политические науки»,  
№4(51), 2016**

Выходит с 2000 года.  
Периодичность – 4 номера в год

**Главный редактор  
д.и.н. Г.К. КЕНЖЕБАЕВ**

**Редакционная коллегия:**  
**д.и.н., проф. М.К. Койгелдиев,**  
(зам. гл. редактора),  
**к.и.н., доц. У.М. Джолдыбаева,**  
к.и.н., доц. Р.Р. Оспанова  
(ответ. секретари),  
д.и.н., проф. Х.М. Абжанов,  
*PhD*, проф. Вирджиния Мартин  
(США),  
*PhD*, проф. Клаудия Чанг (США),  
д.и.н., проф. Кара Абдиуакап  
(Турция),  
д.и.н., проф. О.Д. Осмонов  
(Кыргызская Республика),  
д.и.н., проф. В.М. Козьменко  
(Российская Федерация),  
д.и.н., проф. К.Т. Жумагулов,  
проф. М.Майер (Германия),  
д.и.н., проф. К.Р. Несипбаева,  
д.и.н., проф. А.Б. Соколов  
(Российская Федерация),  
д.и.н., Томохико Уяма (Япония),  
д.и.н., проф. Т.Ходжаоглы (Турция)

© Казахский национальный  
педагогический университет  
имени Абая, 2016

Зарегистрировано  
в Министерстве культуры и  
информации  
Республики Казахстан  
8 мая 2009 г. №10102-Ж

Подписано в печать 01.02.2017.

Формат 60x84 1/8.  
Объем 31.25 уч.-изд.л.  
Тираж 300 экз. Заказ 12.

050010, г. Алматы,  
пр. Достык, 13. КазНПУ им. Абая

Издательство «Ұлагат»  
Казахского национального  
педагогического  
университета имени Абая

**Pylypchuk Ya.V. Georgia and the Turks in the late XIV century – end of the XV century.....**

**65**

**Mukan S. Historical perspective of middle eastern oil diplomacy during the world war I.....**

**69**

**Мукан С. Бірінші дүниежүзілік соғыс кезіндегі таяу шығыс мұнай дипломатиясының тарихи көзқарасы.....**

**Оспанова Р.Р. Малайзия мен Қытай мемлекеттері арасындағы сауда-экономикалық қатынастар тарихынан.....**

**Ospanova R.R. The history of trade and economic relations between Malaysia and China.....**

**САЯСИ ЖӘНЕ ӘЛЕУМЕТТІК ТАРИХ  
ПОЛИТИЧЕСКАЯ И СОЦИАЛЬНАЯ ИСТОРИЯ  
POLITICAL AND SOCIAL HISTORY**

**Құлсариева А.Т. Тәуекел қоғамы қалыптасуы тұсындағы әлеуметтік жадының үғымы түрөзгерістері.....**

**76**

**Kulsariyeva A.T. Conceptual transformation of social memory in context of risk society development.....**

**Джолдыбаева У.М. Қазақстан Республикасының қауіпсіздік саласындағы саяси коммуникацияның рөлі: тәжірибелі мен келешегі.....**

**81**

**Dzholdybayeva U.M. Role of communication in the field of political safety of Republic of Kazakhstan: experience and prospects.....**

**Калшабаева Б.К., Садырова М. Некоторые проблемы возвращения казахской диаспоры и адаптации оралманов.....**

**85**

**Kalshabayeva B., Sadyrova M. Some problems of return kazakh diaspora and adaptation of oralmans.....**

**Майхис Д.К., Мустабеков А.Д. Военная политика и война «Запада» против Ирака (2003 год).....**

**91**

**Maikhiev D.K., Mustabekov A.D. Military war and «East» war against Iraq (2003).....**

**Мукатова Д. 1980 жылдардың екінші жартысындағы Қазақстандағы саяси жағдай.....**

**95**

**Mukatova D. The political situation in Kazakhstan in the second half 1980.....**

**Шұқыжанова А.Н. Қырғыз-Тәжік Мемлекеттік шекарасы: тарихы, қалыптасуы мен заңды рәсімделуі.....**

**100**

**Shukyzhanova A.N. Kyrgyz-Tajik State border: history, formation and legal registration.....**

**Халыков К.З. Қазак болмысын танудың сахна өнеріндегі тарихи мәдени негіздері.....**

**104**

**Khalikov K.Z. Historical and cultural foundations of stage art in case understanding of being Kazakhs.....**

**Рсалдина Г.Т., Дақенов М., Касымбаев А.Ш. Культура и модернизация.....**

**108**

**Rsaldina G.T., Dakenov M., Kassymbayev A. Culture and modernization.....**

**ДЕРЕКТАНУ ЖӘНЕ ТАРИХНАМА  
ИСТОЧНИКОВЕДЕНИЕ И ИСТОРИОГРАФИЯ  
SOURCE AND HISTORIOGRAPHY**

**Альжанова Э.Е. «Ташкентский» период Туркестанского сборника..**

**111**

**Alzhanova E.E. «Tashkent» period of the Turkestan collection.....**

**Өскембай Ә.А. С.Аманжоловтың қазақ хандары мен батырлары туралы зерттеулері.....**

**114**

**Oskembay A.A. S.Amanzholov's Research on Kazakh Khans and Batirs.....**

**Вдовин В.Н. Ранняя греческая историография и поздняя античная литература о сущности тирании.....**

**118**

**Vdovin V.N. Early Greek historiography and the late antique literature on the essence of tyranny.....**

**Кожа М.Б. «Оттарская катастрофа» и взятие монголами Оттара (по данным письменных и археологических источников).....**

**122**

**Abay Kazakh National Pedagogical University**

**BULLETIN**

**Series «Historical and socio-political sciences»  
№4(51), 2016**

Periodic – 4 issues/year  
Published since 2000

**Editor-in-chief:**  
*doctor of historical sciences*  
**G.K. KENZHEBAYEV**

**Editorial staff:**

**Koigeldiyev M.K.** *doctor of historical sciences, professor*  
(editorial-in-chief's assistant),  
**Zholdabayeva U.M.** *candidate of historical sciences, associate professor,*  
**Ospanova R.R.** *candidate of historical sciences, associate professor,*  
(responsible secretary),  
**Abzhanov Kh.M.** *doctor of historical sciences, professor,*  
**Virginia Martin** *professor, PhD (USA),*  
**Claudia Chang** *professor, PhD (USA),*  
**Kara Abdiyakap** *doctor of historical sciences, professor (Turkey),*  
**Osmonov O.D.** *doctor of historical sciences, professor (Kirgistan),*  
**Kozmenko B.M.** *doctor of historical sciences, professor (Russian Federation),*  
**Zhumagulov K.T.** *doctor of historical sciences, professor,*  
**Mayer M.** *doctor of historical sciences, professor (Germany),*  
**Nesipbayeva K.R.** *doctor of historical sciences, professor,*  
**Sokolov A.B.** *doctor of historical sciences, professor (Russian Federation),*  
**Tomokhiko Uyama** *doctor of historical sciences (Japan),*  
**Khodjaogly T.** *doctor of historical sciences, professor (Turkey)*

**Abai Kazakh National Pedagogical University, 2016**

Registered in the Ministry of culture and information of the Republic of Kazakhstan, May, 8, 2009  
№10102-ZH

Signed for print 01.02.2017  
Format 60x84 1/8.  
Volume 31.25 уч.-изд.л.  
Issue 300. order 12.

050010, Almaty  
Abai KazNPU, 13 Dostyk av.  
«Ulagat» publishing house  
Abai Kazakh National Pedagogical University

**Коja М.В.** «Otrar catastrophe» and taking the Mongols Otrar (According to written and archaeological sources).....

**Акмадиева Г.П.** Қазіргі Қазақстан тарихындағы Шанхай Ынтымақтастық Ұйымы дипломатиялық құжаттарының рөлі.....

**Akmadieva G.P.** The role of the SCO diplomatic documents as historical sources in the history of modern Kazakhstan.....

**Ибрагимова М.Н., Нусупбаева С.А., Тойшыбекова Ж.К.** Әмір Темір деректеріндегі қоңырат тайпаларының тарихы.....

**Ibragimova M.N., Nusupbaeva S.A., Toyshubekova Z.K.** The history of Konyrat tribe in the scholar works of Amir Temir.....

**126**

**130**

**АРХЕОЛОГИЯ И ЭТНОЛОГИЯ**  
**АРХЕОЛОГИЯ ЖӘНЕ ЭТНОЛОГИЯ**  
**ARCHAEOLOGY AND ETHNOLOGY**

**134**

**Ақымбек Е.Ш.** Ортағасырлық Сортебе кірпіш күйдіретін пеші...

**Akymbek E.Sh** Brick Burning Kiln of the Medieval Sortobe.....

**Жуматаев Р.С., Шагирбаев М.С.** Шығыс Қазақстан ерте кешпелілерінің дүниетанымыдағы тауешкі бейнесі.....

**Zhumataev R.S., Schagyrbayev M.S.** The image of a mountain goat in the worldview of the early nomads of Eastern Kazakhstan.....

**Сартқожаұлы Қ.** Алтайдан табылған – Атадомбыра.....

**Sartkojawli K.** Atadombira found in the Altai.....

**Нуржанов А.А., Карибжанова Е.А.** Регенерация шелкового пути в XVIII – начале XX вв.....

**Nurzhanov A.A., Karibzhanova E.A.** Regeneration of The Silk Road in XVIII - early XX centuries.....

**Жунусбеков Ж.И., Таукейулы С., Оспанкулов Е.Е.** Боевые искусства кочевников.....

**Zhunusbekov Zh.I., Taukeiuly S., Ospankulov E.E.** On the question of the Martial arts of nomads.....

**Молдабаева Д.** Ортағасырлық Түрік мемлекеттеріндегі Билемшінің билік нышандары (рәміздері).....

**Moldabaeva D.** State symbols of rulers from the Turkic states in the Middle.....

**Ибрагимова М.Н., Нусупбаева С.А., Тойшыбекова Ж.К.** Ақ Орда хандары әүлетінің шығу тарихы жайлы кейбір мәселелер

**Ibragimova M.N., Nusupbaeva S.A., Toyshubekova Z.K.** Some issues of genealogy of Ak-Orda's khans.....

**145**

**153**

**160**

**168**

**173**

**ТАРИХТЫ ОҚЫТУ ӘДІСТЕМЕСІ**  
**МЕТОДИКА ПРЕПОДАВАНИЯ ИСТОРИИ**  
**TEACHING HISTORY**

**177**

**Абдилдабекова А.М.** Повышение эффективности преподавания истории Казахстана.....

**Abdildabekova A.M.** Improving the efficiency of teaching the history of Kazakhstan.....

**Zhappasov Zh.E., Asanov N.A., Ibragimova M.N.** Scientific researchers the issue of innovation management in the education and methodical work of the university.....

**Жаппасов Ж.Е., Асанов Н.А., Ибрагимова М.Н.** Инновациялық басқарудың ғылымдағы зерттелу мәселесі.....

**180**

**ЖЕКЕ ТҮЛҒАЛАР**  
**ПЕРСОНАЛИИ**  
**PERSONALITY**

**183**

**Қуандық Е.** Әлеуметтік-саяси ой-пікір тарихындағы лидерлер туралы көзқарас – ХХ ғасырдың басындағы жолбастаушы Элихан Бекейхан.....

**Kuandyk E.** The views of thinkers about leadership and social and political life and society. A.Bukeianhan – leader of the early twentieth century.....

**Құсайынұлы Қ.** Алихан Бекейханов и движение «Алаш».....

**186**

<b>Махаева А.Ш., Камекова Т.Н.</b> Исаил Гаспиралы (Гаспринский) және жәдидшілдік.....	190
<b>Mahaeva A.Sh., Kamekova T.N.</b> Ismail Gasprinskii and Jadidism.....	194
<b>Нурмөлдин С.Ж.</b> XIX-шығасырда өткен күйші Тоқа.....	194
<b>Nurmoldin S.Zh.</b> Toqa – a kuishi of the 19th century.....	194
<b>Махаева А.Ш., Увалиева М.О.</b> Жүсіп Ақшораның ғылыми ізденістері және түркішілдік идеясы.....	199
<b>Makhaeva A.S., Uvaliyeva M.O.</b> The scientific study of Yusuf Akchurin and the idea of pan-Turkism.....	199
<b>ЖАС ҒАЛЫМДАР ЗЕРТТЕУЛЕРИ ИССЛЕДОВАНИЯ МОЛОДЫХ УЧЕНЫХ RESEARCH OF YOUNG SCIENTISTS</b>	
<b>Аблмажинова А.О.</b> 1916 жылғы ұлт-азаттық қозгалыс Алаш зиялышарының енбектерінде.....	204
<b>Ablmazhinova A.O.</b> The national liberation movement in 1916 in the writings of intellectuals of Alash.....	204
<b>Ауталипова А.Е.</b> Лепсі uezінің құрылу алғы шарттары және аймактағы саяси-қоғамдық жағдай.....	207
<b>Autalipova A.E.</b> Creating Lepsinsk County and the socio-political situation of the region.....	207
<b>Белоус С.Г.</b> Роль школьных и вузовских учебников в формировании исторического сознания учащихся по проблемам аграрной истории Казахстана.....	212
<b>Belous S.G.</b> The role of school and university textbooks in formation of historical consciousness of students on the problem of agrarian history of Kazakhstan.....	212
<b>Белялова А.Е.</b> Отношения Казахстана и Турции в постсоветский период.....	218
<b>Belyalova A.E.</b> Relations of Kazakhstan and Turkey in the post-Soviet period.....	218
<b>Қасымов М.С.</b> Белгілі түрктанушы, ғалым, саяси қайраткер Зәки Валиди Тоғанның идеяларына, қоғамдық және саяси қызметіне жаңаша көзқарас.....	222
<b>Kasymov M.S.</b> Known turkology, scientist, politician Zaki Validi social and political ideas of a new approach to pond.....	222
<b>Жалмагамбетов Е.А.</b> Қызылорда қаласының алғашқы астаналық жылдарындағы денсаулық сактау саласының жағдайы.....	226
<b>Zhalmagambetov Y.A.</b> Public health system in the capital city of Kyzylorda.....	226
<b>Шаймерден А.</b> Қазақстандағы шешен халқының ұлттық бірегейлігі Shaimerden A. National idintichnost Chechen people in Kazakhstan	230
<b>Оразхан Н.О.</b> Ортагасырлық Византия тарихын оқытудағы жазба деректердің маңызы жөнінде.....	234
<b>Orazhan N.O.</b> Importance of the credentials of the medieval Byzantine historian teaching.....	234
<b>Жанабаев К., Ақбердікызы У.</b> XV-XVIII ғғ. жыраулар тілінің сөздігі.....	237
<b>Zhanabayev K., Islzymova U.</b> Language dictionary of zhyrau in the XV-XVIII centuries.....	237
<b>Сырым Ә.Ф.</b> Қошпелі қоғамдағы билеушінің құқығы мен құты...	241
<b>Syrum A.G.</b> Charisma and the right of the ruler in the nomadic society	241
<b>Тондыбаев А.С.</b> Биянъху – дүнген халқының ұлт-азаттық қозғалысының басшысы.....	244
<b>Tondybaev A.S.</b> Biyanhu – rukovaditel national-liberation uprising Dungan.....	244
<b>Тұрлыбай Б.С.</b> Ағылшын реформациясы және саяси билік.....	248
<b>Turlybay B.S.</b> The English reformation and political power.....	248

Білім және ғылым саласында қадағалау және аттестациялау жөніндегі комитеттің 2005 ж. №476 «Диссертациялардың негізгі ғылыми нәтижелерін жарияладытын басылымдар тізбесіне» 2003 ж. 26 маусымдағы №433-3 ж бүйрекшінен тольықтыру енгізу туралы бүйрекшінен тольықтыру енгізу туралы енгізілген.

На основании приказа Комитета по надзору и аттестации в сфере образования и науки за №476 от 2005 г. о внесении дополнений в приказ от 26 июня 2003 г. №433-3 ж "Об утверждении Перечня изданий для публикации основных научных результатов докторских диссертаций" Вестник КазНПУ им. Абая по историческим наукам (специальность 07.00.00) внесен в Перечень КНАСОН

On the basis of the decision of Committee for control in the sphere of education and science (order №433-3. from June, 26, 2003) Bulletin of Abai Kazakh national pedagogical university, series «Historical and socio-political sciences» is included into the list of issues to publish the basic scientific results of dissertations on historical sciences (speciality-0700 00).